

Szkoła Podstawowa nr 363 im. W. Doroszewskiego
w Warszawie, ul. Rozłogi 10

INNOWACJA PEDAGOGICZNA
organizacyjno – metodyczna

„ROZŁOGI WARTOŚCI”

„Niebo gwiaździste nade mną, prawo moralne we mnie”.
Immanuel Kant

Autorzy:

mgr. M. Żurawka
mgr. A. Góral

INFORMACJE OGÓLNE

1. Nazwa szkoły:

Szkoła Podstawowa nr 363 im. Profesora W. Doroszewskiego w Warszawie

2. Autorzy innowacji: mgr M. Żurawka, mgr A. Góral

3. Osoby wdrażające innowację: mgr A. Góral, mgr M. Żurawka

4. Temat: „Rozłogi Wartości”

5. Rodzaj innowacji: organizacyjno-metodyczna

6. Miejsce realizacji innowacji:

świetlica szkolna SP nr 363 w Warszawie, ul. Rozłogi 10

7. Czas trwania innowacji: II semestr roku szkolnego 2019/2020

Innowację można kontynuować w następnym roku szkolnym. Ma ona charakter otwarty, można ją nowelizować w zależności od potrzeb, zainteresowań i możliwości dzieci.

8. Koszt i źródła realizacji – ze środków własnych

9. Podstawa prawna:

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.) - art. 41 ust. 1 pkt 3

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 1 pkt 18, art. 44 ust. 2 pkt 3, art. 55 ust. 1 pkt 4, art. 68 ust. 1 pkt 9, art. 86 ust. 1.

I. ZAKRES INNOWACJI

Adresatami innowacji są uczniowie z klas pierwszych I etapu edukacyjnego, którzy przebywają w świetlicy szkolnej. Czas realizacji innowacji obejmuje II semestr roku szkolnego 2019/2020 z możliwością jej kontynuowania w następnym roku szkolnym. Zajęcia innowacyjne będą prowadzone w formie zajęć odbywających się raz w tygodniu bez określonego czasu przeznaczonego na realizację każdego bloku tematycznego. Wszystkie działania będą się odbywały podczas pobytu uczniów w świetlicy. Niniejsza innowacja ma na celu szerzenie idei zawartej w przesłaniu Immanuela Kanta o tym, że każdy człowiek w swoim życiu kieruje się prawem moralnym. Chcemy pomóc młodym ludziom – naszym uczniom, budować ich świat wartości już od najmłodszych lat. Nasza innowacja będzie realizowana z wykorzystaniem aktywizujących metod nauczania. Ma ona zachęcać i motywować uczniów do proaktywnych poszukiwań. Program „Rozłogi Wartości” ma wychowywać świadomego młodego człowieka, który będzie wyposażony w wewnętrzny system wartości dzięki któremu będzie żył w zgodzie ze sobą i z innymi.

II. MOTYWACJA WPROWADZENIA INNOWACJI

Innowacja „Rozłogi Wartości” jest odpowiedzią na zaobserwowane przez nauczycieli potrzeby dzieci i zagrożenia, jakie stwarza dla ich prawidłowego rozwoju dzisiejsza „pędząca” cywilizacja a także wyjściem naprzeciw wymogom edukacyjnym zawartym w aktualnej podstawie programowej dla I etapu edukacyjnego w której działalność wychowawcza szkoły ukazana jest jako jeden z podstawowych celów polityki oświatowej państwa. Ważnym zadaniem szkoły jest ukierunkowanie procesu wychowawczego na wartości, które są stałym i nieodzownym elementem kultury i życia każdego człowieka. To my, dorośli, wprowadzamy dzieci w świat wartości – zarówno swoim dobrym przykładem, jak i poprzez świadome nauczanie moralnych postaw i wyborów. To szkoła oprócz domu rodzinnego powinna wpajać uczniom wielkie idee, prawdziwe wartości, takie jak: szacunek, przyjaźń, prawda, empatia i ofiarność. To nauczyciele obok rodziców są tymi, którzy kształtują postawy młodego pokolenia i pokazują, jak żyć w obecnym świecie, który wydaje się być wrogi wobec jednostki oraz wobec wartości.

III. OPIS INNOWACJI

Wszyscy chcemy, by dzieci wyrosły na mądrych i szczęśliwych ludzi, aby były samodzielne i pozytywnie wpływały na otaczający je świat. Niestety coraz więcej dzieci ma trudności emocjonalne i nie może odnaleźć się w otaczającej je rzeczywistości. Dzieci otrzymują coraz mniej tego, co jest im niezbędne do prawidłowego rozwoju. Coraz mniej czasu, miłości i pozytywnych wzorców zachowań, a coraz więcej tego, co szkodliwe: samotności i agresji. Ich potrzeby emocjonalne są zaniebywane. Nauczanie dzieci wartości jest jednym z najważniejszych działań rodziców ale także szkoły. Mocny system wartości to skuteczne narzędzie życiowego sukcesu, a zarazem ochrona przed wieloma błędnymi wyborami i złymi wpływami z zewnątrz. Każde dziecko zasługuje na taki kompas moralny. Chcąc wyjść naprzeciw tym potrzebom powstała innowacja pedagogiczna pt.: „Rozłogi Wartości”.

IV. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

1. Innowacja skierowana jest do uczniów klas pierwszych SP 363 w Warszawie przebywających w świetlicy szkolnej
2. Główne założenia pracy na innowacyjnych zajęciach:
 - wykorzystanie atrakcyjnych dla uczniów metod i środków;
 - zapoznanie i uwrażliwienie uczniów na świat wartości;
 - wdrożenie pracy metodami aktywizującymi.

Program innowacji pedagogicznej pt.: „Rozłogi Wartości” jest zgodny z podstawą programową szkoły podstawowej oraz spójny z programem wychowawczo – profilaktycznym szkoły pt.: „Moje dorastanie”. Innowacja dzięki zastosowaniu metod aktywizujących jest atrakcyjną propozycją dla jej uczestników. Proponowana różnorodność zajęć oraz ciekawa tematyka dostarczą dzieciom wiele radości i ciekawych przeżyć. Główną zaletą, jaką płynie dla dzieci z realizacji tego programu to kształtowanie człowieka mądrego i świadomego swojej wartości.

V. CELE INNOWACJI

1. Cel główny:

- uzmysłowienie dzieciom jak ważne są wartości w życiu każdego człowieka,
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania wartości moralnych,
- kształtowanie umiejętności działania w grupie rówieśniczej,
- postrzeganie wartości jako drogowskazów w życiu,
- umiejętność wyboru „prawdziwych” wartości.

2. Cele szczegółowe:

- poprawa jakości pracy szkoły,
- swobodne posługiwanie się słownictwem zawiązanym z wartościami,
- zachęcanie do poszukiwania własnych rozwiązań,
- kształtowanie u uczniów właściwych postaw i wartości,
- przygotowanie uczniów do dokonywania właściwych wyborów,

VI. METODY I FORMY

Nauczyciel co tydzień realizuje zadania wykorzystując następujące metody i formy:

Metody oparte na słowie:

- rozmowa, wykład, opowiadanie, opis, zagadki;
- praca z książką.

Metody oparte na obserwacji:

- pokaz;
- tekst literacki,
- postacie rzeczywiste i postacie literackie;
- film, teatr.

Metody oparte na praktycznej działalności uczniów:

- laboratoryjna;
- zajęć praktycznych.

Metody aktywizujące:

- burza mózgów;
- sytuacyjna;
- inscenizacja;
- problemowa

Do realizacji programu będą wykorzystywane elementy różnych technik i nowatorskich metod aktywizujących, między innymi:

1. Drama – wykorzystanie prostych ćwiczeń dramowych, wprawek dramatycznych oraz innych form teatralnych, takich jak: układanie opowiadań, ilustrowanie zwrotek wiersza lub piosenki ruchem i wytworem plastycznym, malowanie obrazów słowami.
2. Wykorzystanie elementów ruchu, tańca, gestów, śpiewu oraz gry na prostych instrumentach perkusyjnych zaczerpnięte z Metody Batti Strauss.
3. Mapa myśli – szczególny rodzaj notowania mający według twórców i zapamiętywania.
4. Piramida priorytetów – jest metodą hierarchizacji wypracowanego wcześniej materiału; uczniowie na początku pracują indywidualnie, następnie w parach, w czwórkach i stopniowo w całej grupie.
5. Metoda sześciu kapeluszy – uczniowie w grupie zakładają kapelusze w sześciu kolorach, w zależności od koloru osoby noszące kapelusze.
6. Rybi szkielet – metoda rozwiązywania problemów w twórczy sposób, poszukiwania, porządkowania i wykorzystania informacji z różnych źródeł.
7. Dywanik pomysłów – metoda prowadzenia dyskusji na określony temat, celem jest poszukiwanie i wybór najlepszego rozwiązania.

Metoda projektów – opiera się na praktycznym działaniu dotyczącym realizacji pewnego zdarzenia (projektu) zaproponowanego i zaprojektowanego przez uczniów.

Formy pracy:

- zespołowa;
- zbiorowa;
- indywidualna.

Środki dydaktyczne:

Środki dydaktyczne to przedmioty dostarczające bodźców zmysłowych i urządzenia techniczne. Służą wzbogaceniu czynności nauczyciela i dziecka. Pełnią ważną rolę w rozwoju wyobraźni, myślenia, spostrzegania, wpływają na lepsze i szybsze opanowanie wiadomości i umiejętności. środki słowne – książki, czasopisma dla dzieci, teksty drukowane;

- środki wzrokowe - mapy, modele, globus, ilustracje;
- środki słuchowe- płyty CD, instrumenty muzyczne;
- środki audiowizualne – tablica interaktywna, komputer, odtwarzacz;
- środki manipulacyjne: karty, domino, gry planszowe, loteryjki itp.

VII. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA

Uczniowie:

- zdobywają wiedzę w sposób kreatywny, gdyż są współorganizatorami działań,
- wykorzystują możliwości, jakie daje stosowanie metod aktywizujących,
- mają możliwość lepiej poznać siebie i drugiego człowieka,
- są wdrażani do samooceny i samokontroli,
- czerpią radość ze wspólnych działań,
- dzielą się swoimi doświadczeniami,
- uczą się współpracować w grupie,
- potrafią myśleć twórczo.

Nauczyciel:

- wykorzystuje metody aktywizujące,
- jest wzorem i przykładem dla dzieci,
- kształtuje u dzieci postawy prospołeczne,
- poszerza wiedzę i umiejętności dzieci w zakresie treści zawartych w podstawie programowej.

Szkoła:

- promocja szkoły w środowisku lokalnym,
- budowanie pozytywnego wizerunku szkoły,
- podnoszenie jakości pracy szkoły.

VIII. TEMATYKA ZAJĘĆ

Zagadnienia zostały opracowane w oparciu o podstawę programową I etapu edukacyjnego, poszerzając jej tematykę oraz program profilaktyczny – pedagogiczny SP 363 pt.: „Moje dorastanie”. Realizacja projektu powinna przebiegać w następujących blokach tematycznych:

1. Kim jestem?
2. „Rozłogi Wartości”
3. Szacunek
4. Przyjaźń
5. Prawda
6. Empatia
7. Ofiarność
8. „Piramida Wartości”

Każda prezentowana wartość ma swoją odsłonę. Prezentacje wzbogacone będą o różnego rodzaju aktywności dzieci, które ufamy, że chętnie i spontanicznie się zaangażują.

BLOK TEMATYCZNY	TREŚCI NAUCZANIA SPOSOBY REALIZACJI	OCZEKIWANE REZULTATY (uczeń..)
1. Kim jestem?	ZABAWA WSTĘPNA – termometr gotowości - fragment bajki: „Uparty kotek” - rozmowa kierowana dotycząca bajki - burza mózgów: kim jestem? - zabawa: szukanie podobieństw - rysunkowa autoprezentacja Z POMOCĄ BLISKICH 1. Mój herb: przygotowany zarys herbu podzielony na cztery części, każdą część uzupełnić następującymi treściami - coś, w czym jestem dobry, - coś, w czym chcę być lepszy, - coś, co jest dla mnie najważniejsze, - coś wyjątkowego, co widzą we mnie bliscy EWALUACJA- Walizka i kosz	- odkrywa własną tożsamość, - uświadamia sobie wartość jaką ma każdy człowiek, - uświadamia sobie swoją wyjątkowość, - ma świadomość, że inny nie znaczy gorszy, - odnajduje podobieństwa wśród uczestników grupy, - bierze udział w zabawach, - czerpie radość ze wspólnej zabawy, - słucha uważnie, - współpracuje w grupie
2. „Rozłogi Wartości”	ZABAWA WSTĘPNA – zaproszenie - prezentacja multimedialna: rozłogi - krzyżówka z hasłem: wartości - definicja: mini wykład - zabawa: „Sałatka owocowa” - symbol: jak można przedstawić wartości? - zabawa rytmiczna z użyciem bębnow - szacunek – metoda projektów Z POMOCĄ BLISKICH 1. Ankieta skierowana do bliskich z pytaniem: - co jest dla ciebie najważniejsze w życiu? EWALUACJA – promienie słońca	- rozumie znaczenie pojęć: rozłogi oraz wartości, - rozumie znaczenie wartości w życiu człowieka, - rozwiązuje krzyżówkę, - wie, jakimi wartościami powinien się kierować w codziennym życiu, - uczestniczy w zabawie, - słucha uważnie, - współpracuje w grupie

3. Szacunek	<p>ZABAWA WSTĘPNA – człowiek do człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiadanie audiobook: „Król Sambulo” - improwizacja w nawiązaniu do opowiadania, - rozmowa kierowana do opowiadania - definicja: mini wykład - piosenka „Echo” połączona z ruchem zaproponowanym przez uczestników - symbol; jak można przedstawić szacunek? - zwroty grzecznościowe - niedokończone zdanie: na zajęciach dowiedziałem (am) się... <p>Z POMOCĄ BLISKICH</p> <p>1. Ankieta skierowana do bliskich z pytaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gdzie można kupić szacunek? <p>EWALUACJA – układanie napisu z klocków (jeśli się podobało – napis: TAK) (jeśli się nie podobało – napis: NIE)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie pojęcia: szacunek, - wskazuje sposoby okazywania szacunku, - tworzy ruch do piosenki, - słucha uważnie, - dokonuje właściwych wyborów, - słucha piosenek z dziecięcego repertuaru, - zna zwroty grzecznościowe, - tworzy symbol do hasła: szacunek, - odczuwa radość ze wspólnej zabawy
4. Przyjaźń	<p>ZABAWA WSTĘPNA - „Koncert życzeń”</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabawa: „Dwa ołówki” - opowiadanie: „Dwa ołówki” - rozmowa kierowana na temat opowiadania - cechy przyjaciela – mapa myśli - definicja: mini wykład - symbol – jak można przedstawić przyjaźń? - zabawa: „List polecony” - praca plastyczna: puzzle serce - „Taniec Przyjaźni”: najpierw sami, w parach itp. <p>POMOCĄ BLISKICH</p> <p>1. Wykonać zadanie plastyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartka dla mojego przyjaciela <p>EWALUACJA - Gadająca ściana</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chętnie się uczy - rozumie znaczenie pojęcia: przyjaźń - rozumie potrzebę przyjaźni w życiu człowieka, - określa cechy i zachowania świadczące o przyjaźni, - wymienia cechy, jakie posiada prawdziwy przyjaciel, - tańczy sam oraz z innymi, - słucha uważnie, - odczuwa radość ze wspólnej zabawy, - współpracuje w grupie
5. Prawda	<p>ZABAWA WSTĘPNA - przeciwieństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiadanie „Trzy sita” - rozmowa kierowana dotycząca opowiadania: prawda i kłamstwo - definicja: mini wykład - symbol – jak można przedstawić prawdę? - „Prawda zawsze wypłynie” – powiedzenie połączone z pokazem - doświadczeniem - relaksacja z wizualizacją: wg. metody lustro - zabawa: szyfr - praca plastyczna: kolorowa torba - nasze zasady gry – fair play – burza mózgów - podział grupy na zespoły: Zagraj ze mną <p>Z POMOCĄ BLISKICH</p> <p>1. Wypełnia arkusz, w odpowiednik kołach rysuje siebie jako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwierzę, - roślinę, - kolor <p>EWALUACJA – tarcza strzelnicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie pojęcia: prawda, - wie, że przeciwieństwem prawdy jest kłamstwo, - potrafi słuchać innych, - umie wykorzystać znaną sobie wiedzę, - docieka prawdy, - uczestniczy w zabawach, - dokonuje oceny swojego postępowania, - zna zasady gry fair play i stosuje je w życiu, - słucha uważnie, - uczestniczy w doświadczeniu, - tworzy zasady gry – fair play, - współpracuje w grupie

6. Empatia	<p>ZABAWA WSTĘPNA – gdy jestem smutny (a) robię tak..</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabawa: humorek - kolorek - zabawa: nazywanie i rozpoznawanie uczuć innych - zabawa integrująca z użyciem kart metaforycznych - scenki pantomimiczne do zaproponowanych przez uczestników tematów - definicja: mini wykład - symbol – jak można przedstawić empatię? - praca plastyczna: „Okulary Empatii” - zabawa: „dotyk” - prezentacja filmu na temat empatii <p>Z POMOCĄ BLISKICH</p> <p>1. Wspólne wykonanie kolażu pt.: Jak wygląda EMPATIA?</p> <p>EWALUACJA - termometr empatii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie pojęcia: Empatia, - rozpoznaje i wyraża swoje uczucia, - potrafi odczytać czyjeś emocje, - dzieli się swoimi przemyśleniami, - odgrywa scenki pantomimiczne, - ozdabia „Okulary Empatii”, - uczestniczy w zabawie, - odczuwa radość ze wspólnych działań, - słucha uważnie, - współpracuje w grupie
7. Ofiarność	<p>ZABAWA WSTĘPNA - „Prezent”</p> <ul style="list-style-type: none"> - definicja: mini wykład - symbol – jak można przedstawić ofiarność? - zabawa: moje mocne strony - bajki animowane W. Disneya: przykład - Komu możemy pomóc? – strategia sześć kapeluszy - praca plastyczna: zakładki pełne wartości, które będą prezentem dla przyjaciela - wymiana doświadczeń - zabawa: „Słucham oczami” - prezentacja filmu animowanego: „Drzewo, które umiało dawać” <p>Z POMOCĄ BLISKICH</p> <p>1. Wspólnie z bliskimi zrób przestrzenny kwiat z papieru, który ofiarujesz komuś, kto potrzebuje pocieszenia lub komuś, kogo nie znasz</p> <p>EWALUACJA - fotoocena</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie pojęcia: Ofiarność, - dokonuje oceny swojego postępowania, - zna swoje mocne strony, - dzieli się z innymi swoimi doświadczeniami, - nie przeszkadza innym w czasie oglądania filmu, - ma przemyślenia na temat wspierania innych, - stosuje strategię sześciu kapeluszy, - dowiadyuje się więcej o świecie, - słucha uważnie, - współpracuje w grupie
8. Piramida wartości	<p>ZABAWA WSTĘPNA – taniec na dzień dobry</p> <ul style="list-style-type: none"> - pantomima: ochotnik losuje kartkę z nazwą wartości i za pomocą gestów przedstawia - zagadki na temat wartości, - tworzenie „Piramidy Wartości” - zabawa ruchowa: „Niech wstaną wszyscy Ci, którzy mają..” - praca plastyczna: książka „Moje Wartości” - zabawa rytmiczna z użyciem bębnów - na podsumowanie: metoda rybi szkielet <p>EWALUACJA – ankieta na zakończenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokonuje oceny swoich postaw i wartości, - uczestniczy w zabawie rytmicznej, - odczuwa radość ze wspólnej zabawy, - angażuje się w tworzenie książki, - słucha uważnie, - współpracuje w grupie

Podsumowaniem działań uczestników innowacji będzie zorganizowanie w sali świetlicowej „Krainy Wartości” oraz przedstawienie układu choreograficznego podczas „Szkolnego Pikniku” z rodzicami. Każdy uczestnik będzie miał możliwość stworzyć własną książkę pt.: „Moje Wartości”. Źródłem informacji dla rodziców uczestników programu będzie „Wartościowa Tablica” zawieszona w widocznym miejscu przy głównym wejściu do budynku szkoły oraz zadania dla uczestników do wykonania w domu.

IX. EWALUACJA

Ważnym elementem pracy pedagogicznej jest ewaluacja. Współczesne rozumienie ewaluacji to nie tylko kontrola i ocena ale przede wszystkim refleksja własna ukierunkowana na rozwój. Głównym celem ewaluacji jest zdiagnozowanie mocnych oraz słabych stron programu. Osiągnięcia uczniów będą prowadzone na bieżąco po zajęciach: w formie indywidualnych i grupowych rozmów z uczestnikami lub przy pomocy ankiet ewaluacyjnych. Odpowiedzialni za to będą nauczyciele prowadzący zajęcia projektowe. Ewaluacja będzie również polegała na obserwacji uczniów w czasie trwania zajęć oraz wytwory ich twórczości plastycznej i muzycznej. Praca uczestników będzie również dokumentowana w postaci zdjęć. Dodatkowym elementem będzie przeprowadzenie w czerwcu 2020 roku krótkiej ankiety wśród rodziców dzieci uczestniczących w programie. Analizy i weryfikacji zgromadzonych informacji dokonają autorzy innowacji pedagogicznej pt.: „Rozłogi Wartości”. Wyniki ankiet będą przydatną wskazówką do dalszej pracy i pozwolą na podniesienie jakości pracy szkoły. Sprawozdanie z przebiegu realizacji i wyników innowacji przedstawimy w postaci prezentacji Power Point, która będzie umieszczona na stronie szkoły: www.sp363@pl.

Wszystkie wyniki i uwagi zostaną opracowane oraz przedstawione w sprawozdaniu, które zostanie udostępnione dyrektorowi szkoły po zakończeniu II semestru roku szkolnego 2019/2020.

X. ZAŁACZNIKI

1. Przykładowy scenariusz zajęć. Temat: Kim jestem?
2. Ankieta ewaluacyjna dla rodziców

BIBLIOGRAFIA

1. Buzan Tony; Rusz głową; Ravi, Łódź 2002
2. Jackowicz J. Przełożył, Encyklopedia doświadczeń, Larousse, Wrocław 2002
3. Konieczna E.J., Arteterapia w teorii i praktyce, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2004
4. Koźmińska Irena, Olszewska Elżbieta; Z dzieckiem w świat wartości; Świat Książki, Warszawa 2014
5. Piquemal M, przełożyła Helena Sobieraj; Bajki filozoficzne, Wydawnictwo Muchomor 2004, Warszawa 2004
6. Rainka A., Taranko K, Spotkanie z dramą, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011
7. Strzałkowska M., O wartościach czyli Rady nie od parady III, Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa 2012
8. Tillman D., Wychowanie w duchu wartości. Poszerzanie świata. Program edukacyjny, WSiP , Warszawa 2004
9. Efekt Domina – materiały dla nauczycieli - Czasopismo; Kulczyk Foundation